

MAGNO LITERARUM

HEROI

THOMÆ
REINESIO,

MEDICINAE DOCTORI
CELEBERRIMO,
CONSILIARIO SERENISS. ELECTORIS
SAXONIÆ SAPIENTISSIMO,

PATRONO SUO VERE PATERNO,

hac

EXULTANTIS ANIMI TESTIFICATIONE

simul

REVERSA FELICITER ONOMAΣΤΗΡΙΑ

simul

DIVINI OPERIS SUCCESSUM

gratulabatur

FRIDERICUS BRUMMERUS, LIPS.

D. XXI. DECEMBER.

ANNO M DC LXIII.

LIPSIÆ,
TYPIS COLERIANIS.

Vi inæstimabilis

ingenii tui labor mihi ante annum
hanc lucē celebranti in votis erat,
idē nunc penè est in manibus. Unde
exoptatisimæ mihi gratulationis renascitur ma-
teria. Sed nescio fermè magisne Tibi, Sapientissi-
me REINESI, an orbi literato gratuler. Adhuc eqvi-
dem prelum exspectat opus, ut spem ejus potius
erudit, qvàm rem habere videantur. Sed tamen,
qvæ præsentis diei est felicitas, haut paulò propri
jam, qvàm olim, à re absunt: postea qvàm partus
ille divinæ mentis tuæ pariter atq; scriniorum
vincula refregit. Qvis regionibus maternos mo-
dò locos egressum & obstetricis exceptum ulnis
Principem non adplaudit? tametsi nondum a-
ptatâ regali purpurâ civium oculis expositū. Ve-
runtamen gratulandi pietas ut in liberis primùm
omnium parentibus, ita in libris debetur auctori-
bus. Tibi ante omnia, venerabilis miraculô lite-
rarum SENEX, de superatis qvasi parturiendi an-
goribus feliciter acclamabo. Scio inexhauste eru-
ditioni tuæ nihil non paratū & expeditum esse,
qvocunq; eam intenderis. Scio ab aliis multō su-
dere, ac ne sic qvidem, investigata absq; ullo ne-
gotio

gotio penetrare subtilissimum, qvō polles, judicium. Ut qvantum sua fæminis parturitio difficultatis, tantum hæc Tibi facilitatis, tantum dulcedinis, qvantū amaritudinis illa, præbeat. Sed in opere immenso, recondito, arduo ac inimitabili necesse est, si non defatigationē, certè aliqvid defatigationi proximū accidere. Qvod non minorem votis legentium, qvām ipsius scribentis desiderio moram injiciat. Ultiq; si amici & in his MAGNATES destinatas à Te incomparabili φιλοπονί-
ματι cogitationes crebris interpellationibus ad se trahunt: aut malè custodita librariis provincia describendi animum tuū incredibili recorrigendi molestiâ distringit. Verū qvicqvad interim incommodi vel tædii passus es, successit, qvod conceperas, opus. Qvō qvidem sublimius generosior spiritus non protulit. Illustrarunt alii Rem-publicam literariā scriptis admiratione dignissimis. Laudē in illo genere nunquam ita sibi vendicabunt, ut in ejus societatem doctrinæ tuæ rarietà & excellentia Te non offerat. Publicarunt illi varias lectiones? publicasti. Profuerunt posteritati epistolis? profuisti. Integros vel Græcos vel Latinos luci scriptores dedere? Habebimus à Te qvoq; qvod hæc exæqvabit merita. Cur enim adornatū prelo JOSEPHUM, vel jam nunc sub eo su-dantē HIPPOCRATEM Tibi non vel maximè in acceptis feremus? Sine cuius auspicio ductuq; ipsâ

Editorum confessione res geri non potuit. Quid interest REINESIUS aliquem usibus publicis scriptorem adserat, an per REINESIUM alii? Qui nisi REINESIO adjutore, feliciter id posse fieri negant. Qvamq; vam qvidex futuris cum aliorū in rem literariam beneficiis tua confero? Evolvantur VARLÆ tuæ. PLINUM VALERIANUM ibi invenient, quem hactenus in ipso PLINIO VALERIANO docti quæsivere. Sit modò, qui utilissimū medicis ac Latinitatis studiose juventuti auctore ad operas impressorias revocet: sit, q; excerptas è Variis tuis emendationes singulis capitibus distribuat & adsignet: ex osculabimur à tua liberalitate Scriptoris isti⁹ editionem in transitu datam, quæ vel singuli ab aliis industriâ compositas extingvat. Vides quām nihil omnino suspiciendum ab hujus vel superioris seculi literatis possideamus, cui nō responderit sapientia tua. At verò huic Operi inest quiddam anowónov. Qvippe quod nec exemplū habuit, nec parem sibi invenit. INSCRIPTIONUM VETERIS ROMÆ SYNTAGMA è sinu tuo prodit. Quas novissimè repertas & variè hinc illinc dispersas partim summū in Te literas demerendi studium conduxit; partim in coetu Musico præstantissimi qviq; Tibi unico in dubiis Apollini interpretandas transmiserunt. Has ex obscuris perspicuas, ex mutilis integras, ex depravatis correctas exhibes. Exhibes autē tanta cum explicandi dexteritate

ut nō ex nostra, sed ipsoruεπιλογης φησαντων memoria
ætas tua videatur interpretanda. Nec dubito,
si extincti fatis auctores harum Inscriptionū
jam reviviscerent, qvin plenissimō veritatis te-
stimonio ευσοχίαν tuam sint comprobaturi. Occu-
pâsse qvidem Scaliger & Gruterus editō grandi
Inscriptionum volumine videntur. Sed qvantō
Tu ipsos post Te intervallō relinquis! Illi tylvam
cæduam dedere. Tu repurgatā. Illi ænigmata vul-
garunt. Tu producis Oedipum. Seu qvō aliō no-
mine adpellem illud, qvale nunqva ab ullo Eru-
ditorum profectū est, EPONYMOLOGICUM. Qvod
SYNTAGMATI tuo additū perfectam expletamq;
qmnibus numeris & partibus cognominū Roma-
norum notitiam nobis suppeditat. Nihil qvippe
horum neq; in lapidibus neq; chartis extat, qvod
non hic legamus dispositū aptè: evolutum inge-
niosè: dijudicatum acriter. Qvin etiam Romanis
illis Graeca qvædam & Teutonica miscentur. De
qvorum explanatione, nisi Tu contigisses, despe-
randum erat omnino. Ut per hoc demum EPONY-
MOLOGICUM Gruterianę Inscriptiones fructuofis-
simè in doctorū manibus sint futuræ. Neq; vero
est, qvòd post Gruteros objiciantur mihi Chiff-
letii, Pignorii, Liceti, Ursati, Tomasini, tanqva
explicatarū Inscriptionū famâ illustres. Etenim
dubito an honestius pudori suo consuluerint, si
intra Gruterianam se modestiam continuissent:
si cogitâssent, non eadem æstimatione SCRIPTO-

RUM & INSCRIPTIONUM expolitionem esse metiendam. Qvod in illis plenus orationis contextus longè faciliorem commentandi laborem faciat: in his ex literis & syllabis Inscriptionis mens elicienda. Illic consveta & regulis suis definita sit verborum constructio: hīc insolens & arbitrii Inscribentium. Illic offusam caliginem exorta sāpē in Inscriptionibus lux disjiciat: hīc multa occurrant, qvibus sanandis frustrā ex Historicorū libris medicinā qveras. Sed familiari mortalibus vitiō lapsi sunt; qvō pleriq; ingenii nostris non ex præscripto PROVIDENTIÆ utimur, sive ad majora viribus ruentes, sive immorantes minorib⁹. Fefellit etiā, qvem præceperant, eventus. Blandit⁹ eqvidē eorum interpretamentis ad sensu & studiō legentiū haētenus: sed qvod TUORUM collatione tām citō nunc evanescit & exspirat, qvā levī illi causa fuit. Minora sidera ad negatam sibi noctis illustrandæ facultatem maximō qvidem opere enituntur. Solis exorti radiis obscurata unā cū nocte cedunt. Similiter doctores illi ad rei perficiendæ laudem contendentes, Tibi soli dant perfectæ gloriam. Qvamq; Tu gloriam qvidem minime adpetis. Qui omnia post DEUM ad splendorē Patriæ potius & communē literarū salutē refers. Jacuit usq; adhuc altō fœdōq; damnata silentiō priorum Nominū Antiquitas. Experta in cæteris vindices suos GERMANIA in hoc etiamnū desiderat. Qvōd

Ro-

Romani non Germanos tantum sed Germanoru
nomina quoq; devicerat. Nisi forte magis à mar
morariis librariisq; patrii sermonis expertibus
NOSTRATIA modulò Latinò erant adfecta. Nec fe
rendū igitur Tibi videbatur, ut diutius multum
profutura literaturæ Teutonicæ pars lateret.
Qvippe sol9 ei reductor & reformato rà DEO eras
reservatus. Proinde EPONYMOLOGICI tui (cuj9 qvi
dem præcipuus finis Romani erant) non ignobi
lem partem Populares nostros fecisti. Illorū no
minibus pristinâ formâ, dignitate celebritateq; ve
redditâ. Nō amplius GEBUINO GABINI9 obstrepit:
SIGMARUS dissentientem à suo genere adpellatio
nem SILVANI deposuit: utq; brevisimè, qvod sen
tio, enunciem, GERMANI GERMANIS beneficio tuò
sunt restituti. Neq; tamen gloriæ illorum magis,
qvam utilitati publicæ hoc Opere prospectū est.
Historico in primis studio. Legimus qvæ Græci
Romaniq; homines literis tradidere. Verū lecti
onis fructū non tulumus. Nam percepimus res ge
stas, ignoratis, q gesserint; aut si non ignoratis, at
confusè & turbatè animo conceptis. Dum veldif
cernendos conjunximus, vel discrevimus con
jungendos. Qvot Æmilianos, Capitones, Dex
tros, Proculos, vel ipsi seculis distantes ad eandē
ætatem retulimus? Qvot, vicissim, qvi ejusdem
erant, addiversas? Qvoties UNUS ineptâ distinc
tione multiplicatus est? Qvoties PLURES, velut
à coqvo jura, in UNUM confusi & permixti?

Qvod

Qyod qvantas in historia turbas excitet, foli
ignorant, q ingentia solidæ historiarum cogniti-
onis commoda ignorant. Verùm hæc omnia EP-
ONYMOLOGICO tuo ad liquidum perducta sunt.
Hoc duce qvi in historiarū campum excurrerit
deinceps, non poterit nisi uberrimo cum fructu
exinde reverti. Super sedebo in presenti comme-
morare emolumenta Legibus Codicum Theo-
dosiani & Justinianéi in illo proposita. Tacebo,
qvō Tu judicio tūm titulos, tūm eārum clausulas
emendaveris, suppleveris, restitueris: qvā *ἄγχιστα*
abrupta & dispalata Legum fragmenta (in qvo
Cujacius multū laboris & vigiliarum exhausit)
corporibus suis junxeris: ut nihil æqvè in optatis
habereimus, qvām Batavi recentem Juris Civilis
formam ad hujus accessionis adspectum distulif-
fent; profectò, qvālibet commendatissima eni-
tet, multò commendatiōrē futurā. Quid dicā de
pretiosissimo rerū omniū thesauro, SYNTAGMATE.
Unde antiqui Juris illustrationi apprimè inservi-
tura integrū fuisset depromere. Qvippe id ipsū
in ambiguū utilitatis certamen cū EPONYMOLO-
GICO descendit. Qvicqvid enim veterū elegan-
tiarū inconsulta & superstitiona librariorū cor-
rectio Scriptoribus eripuit, maximam partē su-
perest in Inscriptionibus. Nec superesset ta-
men, sine tuo SYNTAGMATE si foret. Hoc,
hoc est, qvod prisca Latinitatis cultus, propri-
tates, formulas, ex marmoribus saxisqve eruit:
erutas

erutas argutè exponit: expositis tenebrofós Au-
torum locos illuminat. Hoc privata Romano-
rum gesta in Inscriptionibus solis recondita
antiquitatis amatores apertè & enucleatè edocet.
In summa, nihil vel Græcia vel Latium memoria
dignum lapidibus mandavit, qvod non ad pecu-
liarem legentis usum transferat. Atq; hæc Operis
tui bonitas qvām pari jucunditate condita est!
Naturæ solertis ingenium imitaris scitissimus
artifex; Qvæ cibos eosdem & saluberrimos pa-
scendo corporei gignit, & palato gratisimos.
Juvat hīc addiscere vīctoris gentium populi Sa-
cra & Cerimonias. Juvat publica Imperatorum,
Consulū, Ædilium, privatorum quoq; hominū
Opera perlustrare. Magistratum in Urbe, Pro-
vinciis, Municipiis, Coloniis, qvāni decora sisti-
tur series! qvām accurata Ordinum, Collegio-
rum, Sodalitatum, Corporum enarratio! Jam si
à civilibus ad bellicā transcendimus, qvid veteris
Militiae gradibus dilucidiūs expressum? qvid
prolatum distinctius? Delibarem residuas SYN-
TAGMATIS dulcedines nisi illas qvasi præoccupās
EPONYMOLOGICUM ad suarum gustū meritē ab-
riperet. Cujus lector nonne videbitur sibi in
atrium aliquod nitidissimum délatus ibi circum-
stantes majores vel gentis suæ proceres ipsa-
vetustate venerandos intueri? Non commen-
datione ceræ aut pigmentorum fucis renitentes.

Sed

Sed nominibus, sed tempore, scriptis gestisq; ad-
eò succinctè collocatos, ut ipsa spectandi volu-
ptas acuat spectandi desideriū. Mihi certè qvo-
ties illâ fruor (qvis autem dies sine fruendi copia
præterfluit?) omnes deliciæ spernuntur: omnes
amœnitates fordan. Qvinimò ausim conten-
dere Atticorum carminibus Capitonumque
exornatas Illustrium statuas non ita Romanos
olim adfecisse. Nec verò solus, qvamvis solus
haetenus, horum sensu Scriptorum gloriabor.
Experientur & alii, ubi privati illa juris esse de-
sinent; ubi per ora doctissimorum hominum
ferentur. Et dabit hæc publicatio non oble-
stationem modò & commodū cognoscentibus,
verum etiam sibi & tot Nominibus immortaliti-
atem. Non marmorū qvidem, lapidum
cipporumque beneficio & muneri imputatura:
sed Tibi. Tibi, inquam, vero immortalitatis ad-
fertori. Cujus chartæ saxeam istam Romano-
rum perpetuitatem materiae vitiō jam sene-
scēt novā perennitate muniunt. Non
qvatenus chartæ sunt qvidē, sed qvatenus tuæ.
Nihil enim Tui in adspectū lucemque prodiit,
qvin sempiternum sit: qvin insitā qvadām
& innatā virtute istam faxis inevitabilem ob-
literationis injuriam sibi defendat ac pro-
pulset. Erit autem Operi tuo tantò cer-
tior æternitas, qvantò cæteris est excelsius:
qvantò

qvantò ad amplificandam Patriam, ad refoven-
da literarum studia, ad tenendos lectorum ani-
mos idoneum magis. Vincet non lubricā solūm
marmorū, qvæ tuo nunclumine resplendescunt,
constantiam facillimè: fed qvafcunq; vel majo-
ris diuturnitatis destinatione moles sumtuosiùs
qvondā exstruxit vetustas. Pyramidū, Colossī,
Mausoléi, aliorum inter mira & memoranda
mundi extantiū. Hoc MIRACULUM excellentissi-
mus perfectionis gradus & perenniviva mate-
ries nunqvā patietur obsolescere. Hoc ab inge-
nio, divinitatis parte, elaboratum fama rerum
vehet perpetuò, memoria temporū celebrabit.
Ut sicut è SEPTEM illis precariam sibi mundus glo-
riam decerpsit: ita ex hoc literatus orbis nunqvā
intermorituram sit consecuturus. Tuum verò,
Divine VIR, Nomen non columnis, trabibus aut
saxis, verū monumentis æternæ laudis incidetur.
Ibit in secula REINESIUM talia cultiori literaturæ
imputasse, qvalia exspectare à nemine præter.
REINESIUM potuit. Stabunt effigies tuæ non ut
olim in foro aut agris; Sed in eorum mentibus,
qui hæc ampla & diffusa tua in Rempubl. litera-
riam merita candidis & à vulgi alienis judiciis æ-
stimabunt. Obstupescet Te docta posteritas, &
qvandoq; inter illam qværetur, an hoc Opus
ab homine confici potuerit. Cui ut semper
intersis, uti ab his, qvas natura nobis ad viven-
dum

dum dedit , angustiis impetrari nequit : Ita
DEUM immortalem non desinentibus votis
oro , posco , flagito , ut animum istum Tibi
plura simillima edendi , animo isti tempus in
hoc corpore commorandi qvam longissimum
tribuat . Idem faxit , ut reliqua Operum tuo-
rum jamdudum extremam in claustris limain
experta Hoc tanquam contiores pedisseqvæ
excipient : Adeoque tam Tibi THOMAM ,
qvac eruditis REINESIUM , tranquilla diutis-
maq; statione mortali fungentem aliis fu-
per alias acclamationibus liceat

gratulari.

FYR 1550

100

mc.

